

MoreThanKidz

Huishoudelijk reglement/ werkinstructies gezondheid en hygiëne

Inleiding in hygiëne

Waarom is goede hygiëne in de kinderopvang belangrijk?

Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Via de andere kinderen en bijvoorbeeld door het gebruik van gezamenlijk speelgoed komen zij vaker en op jongere leeftijd in contact met allerlei ziekteverwekkers (micro-organismen) waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Hierdoor hebben kinderen die een kindercentrum bezoeken een grotere kans om een infectieziekte op te lopen dan kinderen die thuis verblijven. Onderzoek heeft aangetoond dat in een omgeving van drie of meer kinderen het aantal infecties verdubbelt.

Omdat een kind infecties ook al kan verspreiden in de asymptomatische fase (waarin het kind nog geen ziekteverschijnselen vertoont), zijn hygiënemaatregelen noodzakelijk om onnodige overdracht van ziektekiemen tegen te gaan.

Wat zijn micro-organismen?

Micro-organismen zijn voor het blote oog onzichtbaar. Tot de micro-organismen behoren bacteriën, virussen, schimmels en gisten.

Micro-organismen komen overal voor: op de huid, op meubelen, gebruiksvoorwerpen, in de lucht, in water, op en in voedsel. De meeste zijn onschuldig of zelfs nuttig.

Een aantal micro-organismen is ziekteverwekkend. Als de mens hiermee in aanraking komt kan hij ziek worden. Of iemand ziek wordt hangt af van een aantal factoren. Allereerst is de hoeveelheid micro-organismen waarmee iemand besmet wordt van belang. Verder speelt het ziekmakend vermogen (de virulentie) van het micro-organisme een belangrijke rol. Of besmetting uiteindelijk tot een infectie leidt is mede afhankelijk van de conditie van de persoon. Een bepaalde besmetting kan bij de ene mens ziekte veroorzaken, de ander voelt zich niet lekker en een derde heeft nergens last van. Baby's en jonge kinderen hebben een verminderd weerstandsvermogen en zijn hierdoor gevoeliger voor infecties dan volwassenen. Ze worden doorgaans niet alleen eerder ziek, de gevolgen kunnen ook ernstiger zijn.

Onder gunstige omstandigheden kunnen micro-organismen uitgroeien tot grote aantallen.

Om zich te vermeerderen hebben ze vocht en voedsel nodig (bijvoorbeeld vuil, huidschilfers, stof). De snelheid waarmee ze zich vermenigvuldigen is afhankelijk van de temperatuur. Bij een temperatuur tussen de 10 °C en 50 °C zijn de omstandigheden ideaal.

Een goede hygiëne is erop gericht om besmetting te voorkomen en het aantal schadelijke micro-organismen tot een minimum te beperken.

Hoe verspreiden micro-organismen zich?

Micro-organismen kunnen zich op de volgende manieren verspreiden:

-via de handen;

- -via de lucht (via druppels door aanhoesten, huidschilfers of stof);
- -via voedsel en water;
- -via voorwerpen, zoals speelgoed, de closetpot, een deurkruk of beddengoed;
- -via lichaamsvloeistoffen (speeksel, braaksel, ontlasting of bloed);
- -via dieren, zoals huisdieren en insecten.

Hoe kunnen gezondheidsrisico's worden beperkt?

Door extra aandacht te besteden aan hygiëne kunnen gezondheidsrisico's worden beperkt. Het gaat daarbij niet alleen om een schone leefomgeving en een goede persoonlijke hygiëne, maar tevens om het voorkomen van risicovol gedrag, waardoor micro-organismen zich kunnen vermenigvuldigen tot grote hoeveelheden.

Om te voorkomen dat kinderen ziek worden is een gezonde leefomgeving (binnen- en buitenmilieu) van belang. Hierdoor blijft het aantal ziektekiemen tot een minimum beperkt. Daarnaast moet er op een verantwoorde manier met voeding worden omgegaan.

Wanneer er toch sprake is van een verhoogd risico op besmetting (door bijvoorbeeld zieke kinderen, besmet voedsel of een ongeluk met een open wond), moet er op een juiste manier gehandeld worden. Door een goed beleid op het gebied van medicijnverstrekking, hygiëne bij de bereiding van voedsel en wondverzorging kunnen gezondheidsrisico's tot een minimum worden beperkt

Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

Ziektekiemen

Ziekteverwekkers uit de neus, mond en keel kunnen zich op verschillende manieren verspreiden. Door hoesten en niezen worden ziekteverwekkers via onzichtbare speekseldeeltjes verspreid in de lucht. Als deze vochtdruppeltjes door een ander worden ingeademd, nestelen de ziektekiemen zich bij deze persoon in de neus, mond, keel of longen met mogelijk ziekte tot gevolg.

Wanneer de hand voor de mond wordt gehouden, kan besmetting optreden via de handen. Een andere verspreidingsweg is via snot of slijm.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kind dat een snottebel wegveegt en met het vuile handje speelgoed vastpakt. Via het 'besmette' speelgoed kan een ander kind op een later tijdstip besmet raken.

1. Draag altijd zorg voor een goede handhygiëne

Was de handen op cruciale momenten

Voor;

- 1.1 het aanraken en bereiden van voedsel
- 1.2 het eten of het helpen bij eten
- 1.3 wondverzorging

Na;

- 1.4 hoesten, niezen en snuiten
- 1.5 toiletgebruik
- 1.6 het verschonen van een kind
- 1.7 het afvegen van de billen van een kind
- 1.9 contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed
- 1.9 buiten spelen
- 1.10 contact met vuile was of de afvalbak
- 1.11 schoonmaakwerkzaamheden

Handen wassen doe je als volgt;

- 1.12 gebruik stromend water
- 1.13 maak de handen nat en neem vloeibare zeep
- 1.14 wrijf de handen (gedurende 10 seconden) over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld

! Let op de kritische punten: was ook de vingertoppen goed, tussen de vingers en vergeet de duimen niet

- 1.15 spoel de handen al wrijvend af onder stromend water
- 1.16 droog de handen af met een schone droge handdoek, gebruik het liefst papieren handdoeken

Niemand zal ontkennen dat het vrijwel onmogelijk is om kinderen na ieder kuchje de handen te laten wassen. Maak zelf een inschatting wanneer dit nodig is. Spreek bijvoorbeeld af dat wanneer handen zichtbaar vuil zijn, wassen noodzakelijk is.

Voor groepsleiding geldt dat handen in ieder geval gewassen moeten worden na een hoestbui, voor het smeren van boterhammen en voor en na het verzorgen van wondjes. Verder kan een goede taakverdeling, waarbij iemand die verkouden is en dus veelvuldig hoest, risico's beperken. Spreek bijvoorbeeld af dat een collega de bereiding van voeding voor zijn rekening neemt.

Indien er geen gelegenheid is om handen te wassen, kunnen de handen ook ingewreven worden met handalcohol. Let op: handalcohol heeft geen reinigende werking en kan alleen gebruikt worden bij visueel schone handen. De werkwijze met handalcohol is als volgt: gebruik net zoveel handalcohol als er in de holte van de handpalm past. Wrijf de handen hier helemaal mee in en laat het vervolgens drogen aan de lucht.

2. Persoonlijke verzorging

Wondjes

Wondvocht en bloed kunnen een besmettingsbron zijn.

- 2.1 Zorg dat open wondjes zijn afgedekt met een waterafstotende pleister.

Nagelverzorging

Onder lange nagels, kunstnagels en geschilderde of gebrokkelde nagellak kunnen micro-organismen zich hechten en vermeerderen.

- 2.2 Knip nagels bij voorkeur kort en gebruik liever geen kunstnagels

3. Hoest- en nieshygiëne

- 3.1 draag zorg voor een goede hoesthygiëne
- 3.2 de volgende maatregelen zijn van belang;
- 3.3 voorkom aanhoesten. ipv. hoest of nies niet in de richting van een ander
- 3.4 hoest of nies in je mouw/elleboog
- 3.5 was na hoesten, niezen of neus snuiten de handen
- 3.6 leer kinderen een goede hoesthygiëne aan de volgende maatregelen zijn van belang;
- 3.7 voorkom aanhoesten. leer de kinderen tijdens hoesten of niezen het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen
- 3.9 wijs kinderen er op dat ze tijdens het hoesten of niezen dat zet in hun mouw doen.
- 3.9 hoest of nies niet in de richting van een ander.
- 3.10 laat kinderen de handen wassen als blijkt dat deze na hoesten, niezen zichtbaar vuil zijn
- 3.11 laat kinderen regelmatig hun neus snuiten
- 3.12 gebruik telkens voor ieder kind een schone zakdoek
- 3.13 gebruik voor ieder kind schone spuugdoekjes/slabbers
- 3.14 ruim doekjes na gebruik op
- 3.15 gooi gebruikte washandjes meteen in de was en gooi wegwerpwashandjes weg
- 3.16 ruim gebruikte washanden meteen op

4. Zieke leidster

- 4.1 Besluit in het geval van buiktyfus, paratyfus, bloederige diarree en open tbc dat groepsleiding niet komt werken

- 4.2 Neem contact op met de Arbo-arts wanneer een personeelslid (mogelijk) besmettelijke ziekteverschijnselen heeft, zoals diarree of huiduitslag. Deze beoordeelt of het personeelslid wel of niet mag blijven werken en onder welke voorwaarden. Hierbij houdt hij rekening met het risico van besmetting van anderen.
- 4.3 Van de groepsleiding die ziek van vakantie terug komt (en dus nog geen kinderen heeft kunnen besmetten) moet worden overwogen of hij/zij wel in de groep wordt ingezet

5. Blaasjes/wondjes kind

- 5.1 Dep het pus/vocht regelmatig met bijvoorbeeld een wattenstaafje
- 5.2 Dek de wond af
- 5.3 Dek een loopoor af met een steriel gaasje
- 5.4 Stip open waterwratjes met jodium aan en dek ze af
- 5.5 Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of vocht goed schoon maken
- 5.6 Was de handen na aanraking met pus of vocht. Verder kan overdracht van ziektekiemen op andere kinderen worden voorkomen door voor het zieke kind een aantal dingen te regelen;
- 5.7 gebruik eigen handdoek
- 5.9 geef het kind eigen speelgoed
- 5.9 reinig speelgoed voordat andere kinderen dit krijgen
- 5.10 was de handen van de kinderen na krabben aan wondjes en/of blaasjes
- 5.11 gebruik eigen bestek en beker
- 5.12 voorkom dat het kind met koortslip anderen zoent

6. Ziektekiemen toilet, toiletgebruik, verschoonruimte , aankleedtafels

Ontlasting en urine kan ziekteverwekkers bevatten, waardoor handen en sanitair besmet kunnen raken. Besmetting van handen komt veel voor en daardoor eveneens besmetting van alle contactoppervlakken in de sanitaire ruimte. Dit zijn oppervlakken die na toiletbezoek met de handen worden aangeraakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de spoelknop, de kraan, de handdoekhouder, de lichtschaakelaar of de deurkruk. Besmette oppervlakken kunnen fungeren als overdrachtsmedium. Op een later tijdstip kunnen langs deze weg overgebrachte ziekteverwekkers via hand-mondcontact infecties teweegbrengen.

- 6.1 leer de kinderen dat ze na toilet bezoek hun handen moeten wassen
- 6.2 let er op dat kinderen na het toiletbezoek hun handen wassen
- 6.3 zorg voor een op kinderen afgestemde wastafel of een opstapje
- 6.4 leer kinderen hun handen goed wassen (zie ook "handen wassen doe je als volgt")
- 6.5 zorg voor een op kinderen afgestemde wastafel of een opstapje
- 6.6 gebruik vloeibare zeep
- 6.7 gebruik wegwerphanddoekjes
- 6.9 leer de kinderen plaats te nemen op het toilet zonder de handen op de pot/ wc-bril te zetten
- 6.9 reinig de potjes na elk gebruik
het potje na ieder gebruik leeggooien in het toilet, omspoelen met warm water en vervolgens schoonmaken met een sopje en een aparte borstel. Droog het potje met een papieren handdoekje. Berg potjes na gebruik op.
- 6.10 zet potjes buiten bereik van kinderen
- 6.11 voorkom dat kinderen speelgoed mee naar het toilet of de verschoonruimte nemen

7. Hygiëne tijdens het verschonen

Het verschonen van een baby brengt risico's met zich mee vanwege het mogelijke contact met ontlasting en urine. Er is een aanzienlijke kans dat het kind, de verzorger of de omgeving besmet raakt met ziekteverwekkers

- 7.1 verschoon kinderen op een daarvoor bestemde ondergrond
- 7.2 gooi vuile luiers direct weg
- 7.3 gebruik een gesloten afvalbak
- 7.4 vervang aankleedkussen als het tijk gescheurd is
- 7.5 was handen na verschonen van kinderen of het afvegen van de billen
- 7.6 pak bij zichtbare verontreiniging én minimaal elk dagdeel een schone handdoek
- 7.7 reinig de kraan (handcontactpunt) minimaal dagelijks
- 7.9 Reinig het verschoonkussen na iedere verschoning

8. Reiniging verschoonkussen:

- 9.1 Het kussen reinigen met alcohol.
- 9.2 Spuit of giet de alcohol op een wegwerpdoekje. Wanneer een katoenen doekje gebruikt wordt, moet dat direct na gebruik in de was.
Het verschoonkussen mag niet gereinigd worden met billendoekjes. Er blijft een vette laag op het verschoonkussen achter die een broedplaats kan zijn voor micro-organismen

9. Voedsel

Uit schattingen blijkt dat in Nederland jaarlijks meer dan een miljoen mensen maagdarmklachten krijgt door voedselinfecties en –vergiftigingen.

Bij jonge kinderen kunnen de gevolgen zeer ernstig zijn. Om de gezondheid van kinderen te kunnen waarborgen, is het van belang dat een aantal maatregelen rondom voedingsverzorging wordt getroffen die ertoe leiden dat de veiligheid van de in het kindercentrum verstrekte voeding gegarandeerd is.

De voedingsverzorging begint bij de aankoop van levensmiddelen en het vervoer naar ons kindercentrum. Eenmaal in ons kindercentrum moet aandacht worden besteed aan een goede opslag van levensmiddelen.

Kritische punten zijn het bewaren, bereiden en verstrekken van voeding.

Tenslotte moet er aandacht worden besteed aan het opruimen en de afwas.

De verwerking en bereiding van voeding moet op een hygiënisch verantwoorde manier gebeuren. Een goede handhygiëne is daarbij cruciaal. Het beleid moet erop gericht zijn dat voeding niet besmet raakt. Daarom moet er een goede scheiding zijn tussen de plaats waar voedsel wordt bereid en de ruimte waar kinderen worden verschoond.

De temperatuur van levensmiddelen is van groot belang voor de houdbaarheden de veiligheid van levensmiddelen.

Het gaat daarbij om drie principes:

- Remmen van groei van micro-organismen.
Door producten koel te bewaren (bij maximaal 7 °C, bij voorkeur bij 4 °C) wordt vermeerdering voorkomen of sterk teruggedrongen.
- Doden van micro-organismen. Dit gebeurt door rauwe voedingsmiddelen door en door te verhitten (tot minimaal 75 °C in de kern van het product).
- Voorkomen dat micro-organismen uitgroeien tot grote hoeveelheden. Door gerechten snel te verwarmen of af te koelen kan worden voorkomen dat micro-organismen, op het moment dat er een optimale groeitemperatuur heerst, de kans krijgen om zich te vermeerderen.

Bedorven voedsel zal minder vaak gezondheidsproblemen veroorzaken dan besmette voeding. Bederf is over het algemeen goed te zien. Beschimmelde jam wordt weggegooid.

Als voeding besmet is met ziektekiemen is dat niet te zien, te ruiken of te proeven. Het product oogt smakelijk en ruikt lekker. Dit maakt risico's groot.

- 9.1 werk volgens de hygiënecode
- 9.2 draag altijd zorg voor een goede handhygiëne
- 9.3 werk met schoon keukenmateriaal in een schone werkomgeving
- 9.4 verhit rauwe ingrediënten tot minimaal 75°C in de kern
- 9.5 bewaar geen restjes
- 9.6 scheid voedselbereiding en verschon
- 9.7 berg gekoelde producten na aflevering of aankoop meteen in de koelkast op
- 9.9 bewaar gekoelde producten onder 7°C
- 9.9 bewaar zuigelingenvoeding en moedermelk onder 4°C
- 9.10 haal producten zo kort mogelijk voor gebruik uit de koelkast
- 9.11 gooi gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest weg
- 9.12 controleer de houdbaarheidsdatum voor gebruik

Om risico's met betrekking tot door ouders meegenomen voeding te voorkomen, moeten met ouders afspraken worden gemaakt:

Zorg dat koude producten tijdens de reis koel gehouden worden (met bijvoorbeeld een koeltas of een koelelement).

Laat ouders die langer dan dertig minuten reizen, geen bederfelijke producten van huis meenemen.

10. Meten en registreren

Door middel van wekelijkse metingen wordt gecontroleerd of aan de voorschriften is voldaan. Als op grond van deze metingen afwijkingen geconstateerd worden, wordt aanbevolen deze te registreren. Indien er niet geregistreerd wordt, is een periodieke evaluatie in de vorm van een interne audit verplicht.

Zie bijlage 1

11. Babyvoeding

Flesvoeding

Poedervormige zuigelingenvoeding is een kwetsbaar product. Aangelengd met water is het een goede voedingsbodem voor bacteriën. Het moet altijd gekoeld worden bewaard.

11.1 accepteer alleen zuigelingenvoeding in poedervorm. Als gevolg van een recente aanpassing in de hygiënecode is het meebrengen van aangemaakte zuigelingenvoeding naar het kinderdagverblijf niet meer toegestaan

11.2 Flessenvoeding dat niet door MTK wordt verstrekt wordt door de ouders of verzorgers in poedervorm, in afgepaste gelabelde (naam kind, IVD-datum) hoeveelheden per voeding, aangeleverd in bakjes.

Omdat de allerkleinsten bijzonder kwetsbaar zijn, is het raadzaam om extra zorgvuldig om te gaan met hun voeding. Werkafspraken kunnen ervoor zorgendat risico's beperkt blijven. Zo is het voor de hand liggend dat groepsleiding rondom flesvoeding extra aandacht aan een goede handhygiëne besteedt.

Moedermelk

11.3 afgekolfdde moedermelk moet door ouders gekoeld vervoerd worden

11.4 aan de ouders die bij het brengen van een baby tevens afgekolfdde moedermelk afgeven moet een duidelijke instructie worden gegeven over de behandeling ervan voorafgaand aan de afgifte in het kinderdagverblijf

- 11.5 Maak meegebrachte moedermelk op de dag van aanleveren op.
- 11.6 Gooi de overgebleven melk weg.
- 11.7 Als afgekolfdde moedermelk binnen 72 uur wordt gebruikt, mag deze in de koelkast bij maximaal 4 °C worden bewaard. Anders dient de afgekolfdde moedermelk te worden ingevroren.

Moedermelk in de vriezer

In de vriezer kan de melk twee weken tot drie maanden worden bewaard, afhankelijk van het type vriezer. Twee weken voor een tweesterren diepvriezer en drie maanden voor een drie-sterren diepvriezer. Bij -19 °C mag moedermelk 6 maanden worden bewaard.

- 11.8 Ontdooi diepgevroren moedermelk in de koelkast.
- 11.9 Op ontdooide moedermelk die een nacht blijft staan dient de datum en tijd van ontdooien vermeld te worden.
- 11.10 Ontdooide moedermelk dient binnen 24 uur gebruikt te worden en mag niet meer worden ingevroren.
- 11.11 Als deze voor de voeding niet tijdig is ontdooit, kan ze onder de kraan met stromend water van ongeveer 20 °C worden ontdooit
- 11.12 Gooi de overgebleven melk weg.
- 11.13 Als afgekolfdde moedermelk binnen 72 uur wordt gebruikt, mag deze in de koelkast bij maximaal 4 °C worden bewaard. Anders dient de afgekolfdde moedermelk te worden ingevroren.
- 11.14 Maak meegebrachte moedermelk op de dag van aanleveren op.

Zuigelingenvoeding

- 11.15 accepteer alleen zuigelingenvoeding in poedervorm. Als gevolg van een recente aanpassing in de hygiënecode is het meebrengen van aangemaakte zuigelingenvoeding naar het kinderdagverblijf niet meer toegestaan.
- 11.16 gebruik gekookt water voor zuigelingenvoeding die voor de hele dag bereid wordt
- 11.17 gebruik flesvoeding tijdens het voeden niet langer dan één uur buiten de koeling
- 11.19 gooi resten flesvoeding weg
- 11.19 gebruik eenvoudig te reinigen flessen
- 11.20 geef ieder kind zijn/haar eigen fles
- 11.21 spoel flessen na gebruik meteen schoon
- 11.22 reinig de flessen in de afwasmachine
- 11.23 reinig flessen van kinderen jonger dan zeven maanden niet in de afwasmachine, maar kook die na elke voeding uit
- 11.24 bewaar de schone flessen op hun kop, zet ze op een schone handdoek
- 11.24 kook flessen van MTK dagelijks gedurende drie minuten uit
- 11.24 kook spenen van MTK dagelijks één minuut uit
- 11.25 reinig drinkbeker/fles na ieder gebruik
- 11.26 geef kinderen per maaltijd eigen servies

Gebruik van kindgebonden flessen:

- 11.27 Maak flessen en spenen na iedere voeding goed schoon.
- 11.28 Maak alleen gebruik van de vaatwasmachine die een speciaal desinfectieprogramma (bij professionele afwasmachines) heeft. Dit geldt voor het reinigen van flessen van kinderen tot en met zes maanden.
- 11.29 Reinig flesjes van oudere kinderen, die uitsluitend worden gebruikt voor melk, vruchtensap of water goed
- 11.30 Kook de flesjes van oudere kinderen, die uitsluitend worden gebruikt voor melk, vruchtensap of water, wekelijks uit.

Bereiden en bewaren van fruithapjes

Fruithapjes kunnen, indien gewenst, één keer per dag worden gemaakt.

- 11.31 Dek het geschildde, gesneden of geprakte fruit goed af.

- 11.32 Bewaar het in een goed sluitende koelkastdoos in de koelkast.
- 11.33 Haal de benodigde hoeveelheid er ongeveer vijftien minuten voor gebruik uit en zet de rest terug in de koelkast.
- 11.34 Zet een gedeeltelijk opgegeten fruithapje niet terug in de koelkast, maar gooi de rest weg;
- 11.35 Gooi het geschilde, gesneden of geprakte fruit aan het einde van de dag weg.
Schoongemaakt fruit kan snel verkleuren. Dit kan geen kwaad. Verkleuring kan eventueel worden voorkomen door het fruit te vermengen met een beetje citroensap.

12. Voedselallergie en –intolerantie

Bij voedselallergie en voedselintolerantie ontstaan ongewenste reacties na het eten van bepaalde voedingsmiddelen. Consumptie van het voedingsmiddel, waar de voedselallergie en voedselintolerantie voor bestaat, inclusief de producten waar het betreffende voedingsmiddel als ingrediënt in is gebruikt, geeft gezondheidsklachten. Deze klachten kunnen zeer ernstig zijn.

Om te voorkomen dat een kind met een voedselallergie of voedselintolerantie gezondheidsklachten krijgt, is het noodzakelijk dat het een dieet volgt. Het voedingsmiddel waar de allergie voor bestaat (koemelk bijvoorbeeld) mag immers niet meer (of bij intolerantie slechts in beperkte hoeveelheid) in de voeding voorkomen. Daarom is het van belang dat bekend is wat de samenstelling van de verstrekte voeding is. Afhankelijk van de ernst van de intolerantie of allergie moeten extra voorzorgsmaatregelen worden genomen, zoals het gebruik van apart bestek en dergelijke.

- 12.1 Zorg ervoor dat de gezondheidskenmerken van de kinderen bekend zijn.
- 12.2 Bepaal in samenspraak met de ouder/verzorger van het kind welke maatregelen noodzakelijk zijn
- 12.3 Geef baby's die brood eten geen hazelnootpasta of pindakaas.
- 12.4 Eet zelf ook geen hazelnootpasta of pindakaas als er baby's mee eten, zorg er voor dat er geen pindakaas of hazelnootpasta op tafel staat als er baby's mee eten.

13. Afval

- 13.1 gebruik een pedaalemmer
- 13.2 plaats de pedaalemmer buiten bereik van de kinderen
- 13.3 maak de pedaalemmer dagelijks leeg

14. Vaatdoeken

- 14.1 spoel de vaatdoek na gebruik met heet stromend water uit
- 14.2 pak bij zichtbare verontreiniging, na vuile klusjes én minimaal elk dagdeel een schone vaatdoek

15. Fopspenen

- 15.1 reinig fopspenen van MTK door regelmatig uitkoken
- 15.2 vervang de fopspeen regelmatig
- 15.3 gebruik de fopspeen zo min mogelijk
 - zorg voor eigen herkenbare fopspenen voor ieder kind
- 15.4 berg de fopspenen gescheiden van elkaar op

16. Beddengoed

- 16.1 gebruik bij gedeelde bedjes voor kinderen vanaf twee jaar persoonsgebonden hoofdliuvers, die goed kunnen worden ingestopt

- 16.2 verschoon zichtbaar vuil beddengoed meteen
- 16.3 verschoon wekelijks het beddengoed

17. Speelgoed

- 17.1 berg speelgoed dat niet in gebruik is in afgesloten kasten op
- 17.2 reinig zichtbaar verontreinigd speelgoed meteen
- 17.3 reinig babyspeelgoed dat in de mond genomen wordt dagelijks
- 17.4 reinig speelgoed dat uitnodigt om in de mond te nemen (bijvoorbeeld een plastic boterham) dagelijks
- 17.5 schaf eenvoudig te reinigen speelgoed aan (bijvoorbeeld zonder holle ruimtes)
- 17.6 vervang beschadigd speelgoed (beschadigd speelgoed is lastig schoon te houden)
- 17.7 houdt speelgoed voor binnen en buiten gescheiden
- 17.8 was knuffels en stoffen speelgoed maandelijks
- 17.9 schaf alleen stoffen speelgoed / knuffels aan die op 60°C gewassen kunnen worden
- 17.10 laat zieke kinderen (met een koortslip bijvoorbeeld) liever niet met knuffels spelen, als dat toch gebeurt: extra wasbeurt

17. Verkleedkleden

- 17.1 koop alleen verkleedkleden die op 60°C gewassen kunnen worden en was ze maandelijks
- 17.2 laat zieke kinderen (met een koortslip bijvoorbeeld) niet in de verkleedhoek spelen, als dat toch gebeurt: extra wasbeurt

18. Dieren

- 18.1 wees alert op beten of krabben van een dier
- 18.2 zorg voor voldoende begeleiding bij bezoek aan dieren
- 18.3 voeren van dieren vraagt om zorgvuldigheid

Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

19. Ruimte die bedompt ruikt

- 19.1 zet ramen of ventilatieroosters de hele dag open of zet de mechanische ventilatie in een hogere stand
- 19.2 zet twee tegenover elkaar gelegen ventilatiemogelijkheden open omdat dwarsventilatie het meest efficiënt is (door hooggeplaatste ventilatieopeningen te kiezen kunnen tochtgevoelens voorkomen worden)
- 19.3 ventileer extra tijdens bewegingsspelletjes
- 19.4 ventileer gedurende de nacht (als dat niet kan vanwege vandalisme of inbraak zet dan in de vroege ochtend de ramen en deuren wijd open)

20. Temperatuur

- 20.1 plaats een thermostaat of thermometer in elke verblijfsruimte. controleer regelmatig de temperatuur
- 20.2 stel de temperatuur in de verblijfsruimte op 20°C in en pas het ventilatiegedrag aan wanneer de temperatuur oploopt. De temperatuur in de verblijfsruimte mag niet lager zijn dan 17°C en in de slaapruijme niet lager dan 15°C
- 20.3 laat zonwering aanbrengen en neem die tijdig (boven de 22°C) in gebruik
- 20.4 als de temperatuur binnen oploopt boven de 25°C, zet dan de ramen en deuren wijd open of gebruik een ventilator aan het plafond

20.5 ventileer 's nachts extra bij warm weer om het gebouw af te koelen

21. Vochtige ruime

- 21.1 controleer de luchtvochtigheid regelmatig, streef naar een luchtvochtigheid tussen de 40% en 60%
- 21.2 ventileer meer als de luchtvochtigheid (in het stookseizoen) een week lang hoger blijft dan 60%
- 21.2 bestrijd de oorzaak van een te hoge vochtigheidsgraad
- 21.3 pas ventilatiegedrag aan als de activiteit daarom vraagt (veel activiteit = veel vocht)
- 21.4 voer bij warm weer vocht af door 's nachts te ventileren
- 21.5 condensatie kan worden uitgesloten door temperatuurverschillen van meer dan 5°C te voorkomen

22. Droge ruimte

- 22.1 leg schone natte doeken op de radiatoren
- 22.2 gebruik geen waterbakjes: deze geven te weinig vocht af en moeten wekelijks gereinigd worden om de groei van algen en andere micro-organismen te voorkomen
- 22.3 gebruik geen bevochtigapparaten (ze verspreiden veel verontreiniging en vergen daarom een intensief en zorgvuldig onderhoud)

23. Allergenen

- 23.1 was textiel op minimaal 60°C
- 23.2 ventileer extra tijdens het branden van kaarsen, zet de ramen wijd open na het uitblazen van kaarsen
- 23.3 gebruik stofvrij schoolkrijt
- 23.4 maak het schoolbord schoon met een vochtige doek
- 23.4 spoel wekelijks stof van bladeren en stengels van planten
- 23.5 kies geen planten met harige bladeren (geraniums of kaaps viooltjes)
- 23.6 verwijder droogbloemen, knutselwerken en dergelijke na een maand als ze niet worden gereinigd of verwijder ze al eerder wanneer ze zichtbaar stoffig zijn
- 23.7 reinig vloer en meubilair dagelijks
- 23.9 reinig de hoger gelegen oppervlakken wekelijks
- 23.9 reinig verticale oppervlakken maandelijks
- 23.10 overleg met ouders wanneer er incidenteel dieren in het kindercentrum worden toegelaten, doe dit ook bij een bezoek aan een kinderboerderij
- 23.11 laat kinderen na contact met dieren hun handen wassen
- 23.12 stofzuig op momenten dat er geen kinderen zijn of zet de ramen wijd open tijdens het stofzuigen of gebruik een stofzuiger met een hepa-fi lter
- 23.13 gebruik bij handmatig stofwissen stofbindende doeken
- 23.14 gebruik geen sponzen, deze zijn moeilijk te reinigen en blijven na gebruik lang nat (vermenigvuldiging micro-organismen)
- 23.15 was dekbedden en dekens maandelijks
- 23.16 was dekbedovertrekken en hoedekens wekelijks
- 23.17 gebruik bij gedeelde bedjes voor kinderen vanaf 2 jaar persoonlijke hoofdluiers, die goed kunnen worden ingestopt
- 23.19 was verkleedkleden maandelijks
- 23.19 schaf alleen verkleedkleden aan die op 60°C gewassen kunnen worden
- 23.20 was knuffels en stoffen speelgoed maandelijks
- 23.21 schaf alleen knuffels aan die op 60°C gewassen kunnen worden

24. Vluchtige stoffen (zoals lijm, chemicaliën enz)

- 24.1 gebruik geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) in ruimtes met kinderen
- 24.2 kies lijm op waterbasis
- 24.3 gebruik geen wasbenzine, terpentine, verfabijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen waar kinderen bij zijn
- 24.4 gebruik geen verf, vlekkenwater of boenwas want die kunnen veel vluchtige stoffen afgeven
- 24.5 gebruik geen sterk geurende producten, kies ook reinigingsmiddelen met zo weinig mogelijk geur

25. Lawaai

- 25.1 plan luidruchtige activiteiten goed in zodat geluidsoverlast voorkomen kan worden

Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

26. Buitenzandbak

Zand van (buiten)zandbakken kan op verschillende manieren verontreinigd zijn. In de zandbakken kunnen biologische verontreinigingen worden aangetroffen zoals etensresten en natuurlijk materiaal zoals bladeren en gras. Deze verontreinigingen zijn op zichzelf niet gevaarlijk. Er is wel een risico dat muizen, ratten en vogels op de etensresten afkomen, waardoor uitwerpselen in het zand terechtkomen. Limonade en snoep kunnen mieren, wespen en bijen aantrekken. Deze insecten leveren naast ongemak ook gevaar op door steken. Het zand kan vervuild zijn met uitwerpselen van honden en katten. Honden en katten hebben vaak spoelwormen. De eitjes van deze wormen kunnen via de ontlasting in het zand terechtkomen. Via hand-mondcontact kunnen kinderen worden besmet met de eitjes van de wormen. De verschijnselen zijn meestal licht. Soms treden echter langdurig klachten op. Ziekteverschijnselen na besmetting zijn griepachtige klachten, koorts, buikklachten en prikkelhoest. Er kunnen long- en leverklachten optreden. Bij kinderen met een allergische aanleg kunnen astmatische klachten eerder tot uiting komen. Ook kunnen zich in de zandbak verontreinigingen bevinden, zoals stenen, bouwafval, straatvuil, glas, plastics, blikjes en sigarettenpeuken. Om gezondheidsrisico's in te perken is het belangrijk dat preventieve maatregelen worden getroffen. De belangrijkste maatregel is het weren van katten en honden uit de zandbak. Inspecteer visueel het zand voor gebruik, indien het niet wordt afgedekt.

- 26.1 span een fijn mazig net of ander ventilerend materiaal over de zandbak waarmee wordt voorkomen dat honden en katten toegang hebben tot de zandbak
- 26.2 Schep uitwerpselen van honden en katten met ruim zand eromheen weg. (als uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen, die er langer dan 3 weken in hebben gelegen, na een vakantieperiode bijvoorbeeld, is verschonen van het zand noodzakelijk)
- 26.3 Gebruik buitenspeelgoed niet binnen.
- 26.4 Voorkom dat kinderen eten of drinken in de zandbak. Zoetigheid trekt mieren, wespen en bijen aan.
- 26.5 Laat kinderen na het spelen in het zand de handen wassen.

Met een hark kan eenvoudig worden gecontroleerd of er verontreinigingen in het zand aanwezig zijn.

29. Zwembad

- 29.1 gebruik zwemluiers
- 29.2 verschoon water dagelijks

- 29.3 bij tussentijdse vervuiling (door bijvoorbeeld vogelpoep) water gedurende de dag verversen
- 29.4 berg badjes die niet gebruikt worden droog op *waterspeelgoed zet aan tot het drinken van zwembadwater*
- 29.5 kies het juiste speelgoed voor in het badje, geef de kinderen wel eendjes maar geen (drink)bekertjes
- 29.6 laat kinderen niet eten of drinken in het zwembadje

29. (Huis)dieren en ongedierte

Huisdieren en ongedierte kunnen ziekteverwekkers verspreiden. Naast het overbrengen van ziekten kunnen dieren ook andere problemen veroorzaken (bijvoorbeeld muggen- en wespensteken of een tekenbeet). Tenslotte zijn veel kinderen allergisch voor dieren. Veel kinderen zijn overgevoelig voor huisdieren (hond 13%, kat 9%). Vanuit hygiënisch oogpunt is het daarom niet wenselijk dat er in groepsruimten dieren gehouden worden.

(uitwerpselen van) Ongedierte

Ongedierte levert een gevaar op voor de gezondheid door verspreiding van ziekteverwekkende micro-organismen. Om die reden moet ongedierte adequaat geweerd en bestreden worden.

- 29.1 Plaats horren voor de ramen om vliegen, bijen en wespen te weren.
- 29.2 Voorkom overlast van mieren door ruimtes goed schoon te maken.
- 29.3 Zorg dat etensresten goed zijn verpakt en afgedekt, en ruim kruimels op.
- 29.4 Smeer kinderen in met anti-muggenmelk, die voldoet aan de eisen die gelden voor de leeftijdscategorie.
- 29.5 berg afval in gesloten containers of zakken op
- 29.6 ruim uitwerpselen van ongedierte direct op

30. Wespen en bijen

Wespen en bijen veroorzaken nare steken. Ze worden aangetrokken door zoete geuren. *Bij een steek in mond of hals direct ijsklontjes gebruiken en direct naar de dichtstbijzijnde hulpinstantie (SEH of huisarts). Neem het spuitje om gif uit te zuigen ook mee bij een uitstapje. Soms treedt er na een wespen- of bijensteek een heftige, allergische reactie op (ernstige benauwdheid, verwardheid of bewusteloosheid). Wees hier alert op en waarschuw in dat geval een arts of ambulance*

- 30.1 Laat kinderen niet buiten eten en drinken (ook geen ijsjes).
- 30.2 gebruik bij buiten drinken rietjes om te voorkomen dat een bij of wesp in de mond of keel terecht komt
- 30.3 verwijder planten die bijen of wespen aantrekken
- 30.4 Controleer de kinderen voor het naar buiten gaan op plakkerige handen of monden.
- 30.5 Verwijder direct de angel met een pincet als een kind door een wesp of bij gestoken is.
- 30.6 Zuig het gif uit met een speciaal spuitje (verkrijgbaar bij de apotheek).
- 30.7 Leg daarna een ijsblokje op het wondje ter verkoeling.

31. Teken

Teken kunnen besmet zijn met ziekteverwekkende bacteriën en virussen. In Nederland zijn dit met name bacteriën die de ziekte van Lyme veroorzaken. Teken leven in bossen, in struiken en in hoog gras.

Ze laten zich vallen op de huid van passerende mensen of dieren. Daarbijten ze zich vast en zuigen bloed op waar ze van leven. Bij het opzuigen van het bloed kunnen bacteriën worden overgebracht.

- 31.1 controleer kinderen op teken en tekenbeten

- 31.2 voorkom tekenbeten door bij natuurwandelingen beschermende kleding te dragen (dichte schoenen, sokken, een lange broek en een shirt met lange mouwen).
- 31.3 Verwijder met behulp van een tekenpincet zo snel mogelijk de teek als die toch op de huid van een kind gevonden wordt.
- 31.4 Desinfecteer daarna het wondje.
*Neem de tekenpincet ook mee bij het uitstapje.
Lees de bijsluiters van de tekenpincet zodat duidelijk is hoe deze te gebruiken.*

32. Muizen en ratten

Muizen en ratten kunnen overlast en schade veroorzaken. Met name ratten zijn ook bekend als overbrengers van infectieziekten, maar dit probleem speelt in Nederland nauwelijks een rol. Het is belangrijk om het kindercentrum en de directe omgeving goed schoon te houden zodat er geen voedsel is voor deze dieren.

- 32.1 Leeg de afvalcontainer(s) zowel in het kindercentrum als op de buitenruimte dagelijks, draag hierbij in de wespentijd tuinhandschoenen om te voorkomen dat men gestoken wordt.
- 32.2 Schakel direct de afdeling ongediertebestrijding van de gemeente of een professionele ongediertebestrijder in indien er toch ongedierte wordt aangetroffen.
- 32.3 Geef aan dat bij de bestrijdingsmaatregelen aandacht moet worden besteed aan de veiligheid van de kinderen, zij mogen niet in contact komen met giftige stoffen

Zon en temperatuur

33. Zonnebrand voorkomen

Overmatige blootstelling aan zonlicht tijdens de kinderjaren en het aantal keer dat iemand is verbrand, lijken een rol te spelen voor het ontstaan van huidkanker. Hoe vaker kinderen verbranden, hoe groter de kans dat zij in hun latere leven huidkanker ontwikkelen. De huid van kinderen is extra gevoelig voor uv-stralen. Elke keer als de huid verbrandt, worden de huidcellen beschadigd. De kinderen zijn nog in de groei, waardoor hun celdeling zo snel gaat dat beschadigde huidcellen niet altijd kunnen worden hersteld voordat ze delen. In die cellen ontstaan als het ware 'littekens' die kinderen hun leven lang meedragen. Aan de buitenkant is niets te zien, de beschadiging zit diep in de huidcellen. Maar hoe meer littekens, hoe groter de kans dat een kind op latere leeftijd kanker krijgt. Daarom is een goede bescherming tegen uv-stralen zo belangrijk. KWF Kankerbestrijding heeft een aantal adviezen opgesteld om de kans op huidkanker te verkleinen. Ook al lijkt het weer bewolkt, toch kan er nog altijd veel uv-straling zijn. Het is daarom goed ook bij halfbewolkt weer de onbedekte huid in te smeren met een anti-zonnebrandmiddel. Ook in de schaduw kunnen kinderen verbranden. Smeer van begin mei tot eind september alle kinderen in op alle dagen dat het zonnig of half bewolkt is; ook als ze in de schaduw spelen. Een goed anti-zonnebrandmiddel voor kinderen heeft een factor (SPF) van tenminste 20 en beschermt zowel tegen uv-a-straling als tegen uv-bstraling. Het is aan te raden een anti-zonnebrandmiddel te gebruiken zonder parfum of etherische oliën. Parfum of etherische oliën kunnen bij kinderen allergieën veroorzaken of opwekken. Anti-zonnebrandmiddelen zijn verkrijgbaar voor verschillende leeftijden. Een anti-zonnebrandmiddel voor kinderen van nul tot drie jaar is ook geschikt voor oudere kinderen, maar niet andersom. Het is daarom handig om een product aan te schaffen dat geschikt is voor de jongste leeftijdsgroep. Je kunt dit product veilig voor alle kinderen en jezelf gebruiken. Kinderen jonger dan de twaalf maanden zijn heel gevoelig voor uv-stralen. De huid van baby's is vijfmaal dunner dan de volwassen huid en beschermt minder goed tegen invloeden van buitenaf. Ook worden allerlei stoffen gemakkelijker opgenomen door de babyhuid. Het is daarom belangrijk kinderen onder de twaalf maanden zoveel mogelijk in de schaduw te houden en in te smeren met een anti-zonnebrandmiddel. Spelende kinderen lopen tegen van alles en ook tegen elkaar aan, ze spelen in de zandbak of in het water. Telkens als ze ergens tegenaan lopen, verdwijnt anti-

zonnebrandmiddel van de huid. Het is daarom goed kinderen regelmatig opnieuw in te smeren. Denk er bij jonge kinderen aan om ze, na het verschonen van de luier, opnieuw in te smeren. Ook als de kinderen in het water of in de zandbak hebben gespeeld, is het goed om ze daarna meteen opnieuw in te smeren.

De uv-straling is krachtiger tussen 13.00 en 15.00 uur. Alleen een antizonnebrandmiddel beschermt dan niet genoeg. Probeer in die periode zoveel mogelijk spelletjes te organiseren in de schaduw en ook de zandbak, het badje of andere speeltoestellen in de schaduw te zetten. Het is daarom belangrijk dat er op de buitenspeelruimte schaduw is.

Hoofd, nek en schouders verbranden snel tijdens het spelen. Trek kinderen daarom een T-shirtje aan en zet ze een hoedje met een bredere rand op.

Smeer de onbedekte huid goed in. Merk je dat de kinderen de hoedjes snel verliezen, let dan bij het insmeren goed op oren, neus en nek.

- 33.1 Smeer de kinderen in met een anti-zonnebrandmiddel met ten minste factor 20
- 33.2 Smeer de kinderen om de twee uur opnieuw in
- 33.3 Trek kinderen een t-shirtje aan
- 33.4 let op dat kinderen niet te lang in de zon spelen
- 33.5 beperk de duur van het buitenspelen bij extreme hitte
- 33.6 pas het spel aan, zodat grote inspanning wordt vermeden
- 33.7 laat kinderen bij hoge temperaturen extra drinken(uitdroging)
- 33.9 plaats badjes onder een parasol
- 33.9 beperkt de duur van het buiten spelen bij extreem lage temperaturen
- 33.10 zorg voor goede kleding als het erg koud is
- 33.11 probeer zoveel mogelijk in de schaduw te spelen

34. Bestrijdingsmiddelen

- 34.1 gebruik op de buitenspeelplaats geen voor kinderen schadelijke bestrijdingsmiddelen
- 34.2 zet de stukken van de buitenspeelplaats waar met gevaarlijke bestrijdingsmiddelen gewerkt wordt tijdelijk af
- 34.3 schakel als er aanwijzingen voor bodemverontreiniging zijn een deskundige in
- 34.4 schakel als er aanwijzingen voor luchtverontreiniging zijn een deskundige in

Medicijnen, medisch handelen

35. Huid- en wondverzorging

Kinderen met huidaandoeningen hebben vaak wondjes en lopen daardoor een groter risico op infecties. Wanneer een kind een klein, open wondje heeft, moet infectie voorkomen worden.

- 35.1 Was de handen voor en na wond- of huidverzorging zorgvuldig.
- 35.2 Spoel het wondje met water schoon.
- 35.3 Dek het wondje af om te voorkomen dat wondvocht of bloed tot besmetting van de omgeving leidt.
- 35.4 Verwissel de pleister of het verband regelmatig en in ieder geval als het doordrenkt is met wondvocht of bloed.
- 35.5 draag wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd
- 35.6 verwijder gemorst bloed met handschoenen aan, neem het bloed op met een papieren tissue (maak de ondergrond schoon met water en zeep, spoel het oppervlak schoon en droog na en desinfecteer daarna met ruim alcohol 70%)
- 35.7 was met bloed bevulde kleding en linnen goed op 60°C

36. Hoe om te gaan met bloed

Wat is het risico van bloed?

In bloed kunnen virussen aanwezig zijn zoals het hepatitis B- of C-virus of het aids-virus. Besmetting van het kind met deze virussen vindt meestal voor, tijdens of kort na de geboorte plaats. De meeste kinderen hebben geen klachten en vaak is onbekend dat ze besmet zijn. Via bloed-bloedcontact kunnen de virussen op anderen worden overgedragen. Bij bloed-bloedcontact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van een andere persoon. Dit is bijvoorbeeld het geval als iemand zich prikt aan een gebruikte injectienaald. De kans op besmetting is klein en besmetting vindt niet plaats als de huid intact is. Het hepatitis B- en C-virus en het aids-virus zijn niet overdraagbaar via normaal sociaal contact.

Welke maatregelen moeten genomen worden om bloedoverdraagbare aandoeningen te voorkomen?

- 36.1 Draag wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd. Wegwerphandschoenen hoeven niet steriel te zijn. Gebruik ze als volgt:
- 36.2 Gooi na gebruik de wegwerphandschoenen direct weg
- 36.3 Was daarna de handen met water en zeep.
- 36.4 Verwijder gemorst bloed als volgt:
- 36.5 Neem het bloed, met handschoenen aan, op met een papieren tissue;
- 36.6 maak de ondergrond schoon met water en zeep;
- 36.7 droog het oppervlak en desinfecteer daarna met alcohol 70%;
- 36.9 laat de alcohol aan de lucht drogen.
- 36.9 Was met bloed bevuild linnengoed op 60°C.
- 36.10 Gebruik geen gezamenlijke tandenborstels, nagelschaartjes of vijltjes.

Wat te doen als er toch bloedcontact is geweest?

- 36.11 Laat het wondje goed doorbloeden.
- 36.13 Spoel met water of fysiologisch zout.
- 36.13 Desinfecteer vervolgens met een wonddesinfectiemiddel, bijvoorbeeld betadine-jodium of alcohol 70-90%.
- 36.14 Dek het wondje af met een waterafstotende pleister.
- 36.15 Spoel bij verwonding van de slijmvliezen direct goed uit met water of fysiologisch zout.
- 36.16 Was de handen met water en zeep.
- 36.17 Neem meteen na het prikongeval contact op met de bedrijfsarts, huisarts of de plaatselijke GGD (die is zeven dagen per week en 24uur per dag bereikbaar) met de vraag of er aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

37. Medicijnen

Paracetamol wordt veel gebruikt en lijkt een 'onschuldig' medicament. Door het gebruik van paracetamol bestaat echter het risico dat symptomen onderdrukt worden wat tot een foute inschatting kan leiden. Een kind kan ernstiger ziek zijn dan op grond van het gedrag verwacht zou worden.

- 37.1 voorkom misverstanden door een schriftelijke overdracht
- 37.2 geef alleen medicijnen die in de originele verpakking met bijsluiter worden aangeleverd
- 37.3 lees de bijsluiter voor het verstrekken van het medicament
- 37.4 leg vast wie de medicijnen verstrekt, maak één persoon hiervoor verantwoordelijk
- 37.5 hanteer een afvinklijst zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend

- 37.6 hanteer een medisch dossier van kinderen en zorg ervoor dat betrokkenen op de hoogte zijn van de inhoud van de dossiers
- 37.7 zorg ervoor dat gezondheidskenmerken en bijzonderheden op dit vlak in het dossier van het kind zijn vastgelegd
- 37.9 geef medicijnen niet voor het eerst in kindercentrum, verstrek alleen medicamenten die al eerder thuis verstrekt zijn
- 37.9 controleer de houdbaarheidsdatum van het medicijn voordat het toegediend wordt
- 37.10 bewaar medicijnen zo nodig in de koelkast
- 37.11 bewaar medicijnen in de originele verpakking
- 37.13 leg vast wanneer er pijnstillers of koortsverlagende medicijnen verstrekt worden
- 37.13 draag zorg voor een 'medisch' dossier voor elk kind
- 37.14 houd het dossier actueel
- 37.15 denk aan gegevens over allergieën en vaccinaties
- 37.16 geef het kind alleen medicijnen wanneer ouders van het kind de overeenkomst gebruik geneesmiddelen hebben ingevuld en ondertekend

38. Thermometer

- 38.1 gebruik eventueel hoesjes om te voorkomen dat de thermometer verontreinigd raakt
- 38.2 reinig de thermometer na gebruik met water en zeep
- 38.3 desinfecteer de thermometer voor en na gebruik met alcohol 70%

39. Zalf, crème

- 39.1 let op een goede handhygiëne bij het insmeren met crème of zalf
- 39.2 gebruik spatels, vingercondooms of rubber handschoenen bij het gebruiken van crème of zalf

40. Schoonmaken

Door efficiënt te reinigen worden de meeste micro-organismen verwijderd.

Na verwijdering van vuil is de voedingsbodem weg, zodat de kans op groei van micro-organismen afneemt. Dwarrelende stofdeeltjes kunnen ademhalingsmoeilijkheden opleveren bij astmapatiënten. Door goed schoonmaken wordt het aantal stofdeeltjes verlaagd.

Bij reinigen is een goede volgorde van cruciaal belang. Werk altijd van schoon naar vuil. Start bijvoorbeeld in de slaapruiimte, poets dan de groepsruimte en eindig in de sanitaire ruimte.

- 40.1 Was textiel (beddengoed maar ook bijvoorbeeld boxkleden, verkleedkleden en knuffels) regelmatig op 60°C om de hoeveelheid allergenen en huisstofmijten in textiel te reduceren.
In een normale situatie is goed en regelmatig reinigen voldoende om besmettingsrisico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken. De frequentie waarmee gereinigd moet worden is afhankelijk van de snelheid en de mate van vervuiling van de verschillende ruimten.
Voor reinigen gelden de volgende principes:
- 40.2 Verwijder zichtbare verontreinigingen direct.
- 40.3 Reinig oppervlakken, hulpmiddelen en materialen periodiek omdat ze door gebruik onzichtbaar besmet kunnen raken.

Zie schoonmaakschema

Maak een afvinkschema voor de uitvoer van de schoonmaakwerkzaamheden. Een logboek is een goed middel om met de schoonmakers te communiceren.

Schoonmaakmethoden

Stof afnemen

40.4 Gebruik hiervoor een stofbindende of vochtige doek. Zo wordt voorkomen dat stof in de lucht gaat dwarrelen.

Stofwissen

40.5 Dit is het schoonmaken van een gladde vloer met een stofwisapparaat en een stofbindende wegwerpdoek. Hiermee worden stof en losliggend vuil verwijderd.

Stofzuigen

Stofzuigen is ideaal voor het schoonmaken van tapijt. Het nadeel van stofzuigen is dat zeer fijne stofdeeltjes via de uitgeblazen lucht in de ruimte terecht komen.

40.6 Zuig wanneer kinderen er niet zijn, tenzij de stofzuiger van een speciaal filter is voorzien.

40.7 Ventileer altijd tijdens het stofzuigen.

Wanneer een vloer met een bezem wordt geveegd werfelt stof op. Het (fijn)stof daalt op een later tijdstip weer neer in de ruimte. Vegen is zodoende weinig efficiënt. Beperk daarom het gebruik van een bezem in ons kindercentrum.

Nat schoonmaken

40.8 Maak meubilair en voorwerpen schoon met een sopje van een huishoudelijk schoonmaakmiddel.

40.9 Maak vloeren schoon met een dweil of een mop (dweil aan een stok): een mopwagen heeft twee emmers. Een voor het schone sopwater en een voor het vuile gebruikte water.

Aandachtspunten reinigen

Besteed extra aandacht aan het reinigen van handcontactpunten, zoals kranen, lichtknopjes, deurkrukken en doorspoelknoppen. Via deze oppervlakken kunnen ziekteverwekkers gemakkelijk worden overgedragen

40.10 Gebruik schoon materiaal (schone doeken, schone wisser etc.).

40.11 Maak eerst droog schoon. Werk hierbij altijd van schoon naar vuil en van hoog naar laag.

40.13 Zorg voor een juiste dosering van schoonmaakmiddelen.

40.14 Zichtbaar vervuild sopwater moet tussendoor ververs worden.

40.15 Reinig schoonmaakmaterialen na gebruik. Was doeken op 60°C en laat het schoonmaakmateriaal aan de lucht drogen. Laat nooit natte sopdoeken en dweilen in emmers achterom uitgroei van bacteriën te voorkom

40.16 Vervang het filter van de stofzuiger volgens het voorschrift van de fabrikant.

Chloortabletten

40.17 Desinfecteer alleen na goede reiniging.

40.18 Desinfecteer grotere oppervlakken die met bloed of bloederige diarree of braaksel zijn bevuild, met een chlooroplossing (chloortabletten).

40.19 Laat het oppervlak na desinfectie aan de lucht drogen

Huishoudchlor (bleekwater) mag niet worden gebruikt om te desinfecteren. Huishoudchlor is instabiel qua samenstelling en leidt niet tot adequate desinfectie. Bovendien is het middel niet toegelaten als desinfectiemiddel

De gewenste dosering bij het gebruik van chloortabletten is afhankelijk van het type ziekteverwekker dat bestreden moet worden. Gebruik chloortabletten daarom alleen na overleg met de GGD.

Desinfecteren van materialen

In situaties waarbij een verhoogd risico op besmetting is desinfectie nodig

40.19 Desinfecteer als een oppervlak is verontreinigd met bloederige diarree of braaksel

40.20 Desinfecteer als een oppervlak met bloed verontreinigd is.

Gebruik alleen wettelijk toegelaten desinfectiemiddelen. Middelen zoals Dettol, Lysol en Lyortol mogen niet voor desinfectie van oppervlakken worden gebruikt, omdat ze niet (meer) wettelijk zijn toegelaten voor desinfectie

Desinfectie is alleen afdoende wanneer er voorafgaand goed gereinigd is.

Een desinfectans moet strikt volgens voorschrift worden gebruikt. De juiste volgorde van handelingen, een juiste dosering, voldoende inwerktijd en goed naspoelen en drogen, zijn bepalend voor de effectiviteit en veiligheid van het proces.

Alcohol 70%

40.21 Desinfecteer alleen na goede reiniging.

40.22 Desinfecteer oppervlakken kleiner dan ½ m², zoals een aankleedkussen, speelgoed of de thermometer, die met bloed of bloederige diarree of braaksel zijn bevuild, met alcohol 70%

40.23 Laat het oppervlak na desinfectie aan de lucht drogen